

مجموعه مقالات

ششمین همایش بین المللی ادیان توحیدی

ادیان توحیدی و مسائری دنی جهان معاصر با رویکرد فرهنگی

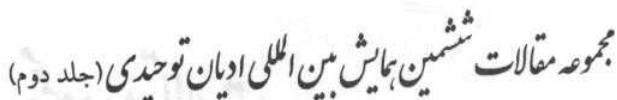
جلد دوم - تطبیقی

تهیه و تنظیم

اداره نشر پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان

جلد دوم

۱۳۹۴

مطالعات تطبیقة

- وبسایت: www.morsalat.com پست الکترونیک: sh_disf@dte.ir

سر شناسه:

همایش بین‌المللی ادیان توحیدی (ششمین: ۱۳۹۱ خورشیدی)

عنوان و نام پدیدآور: مجموعه مقالات ششمین همایش بین‌المللی ادیان و وحیدی: ادیان، توحیدی و مسایل دینی جهان معاصر
با رویکرد فرهنگی، مفهوم‌شناسی - مطالعات نظری.../ دفتر نظام اداره نشر پژوهشکده مطالعات اسلامی
اصفهان، (دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، شعبه اصفهان)

مشخصات نشر:

اصفهان: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، شعبه اصفهان، ۳۹۴.
ج ۵

مشخصات ظاهری:

شایک:

دوره: ۲-۳۰-۷۱۲۹-۶۰۰-۹۷۸: ۱۹۰۰۰۰ ریال ج ۲: ۶-۳۲-۷۱۲۹-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی:

فا

موضوع:

ادیان --- مقاله ها و خطابه ها

موضوع:

ادیان -- کنگرہا

موضوع:

ادیان--روابط--مقاله‌ها، خطابه‌ها

موضوع:

اسلام -- بررسی و شناخت -- کنگره ها

موضوع:

اسلام --- مقاله ها و خطابه ها

شناسه افزوده:

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، شعبه اصفهان، پژوهشکده مطالعات اسلامی

شناسه اف و ده:

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، شعبه اصفهان

ده بندی کنگره:

ف ۱۳۹ ۸۳- / ۸۷ BL

ده بندی دیوپی:

2.

شماره کتابشناسی، ملی :

£1.0502

فهرست مطالب

سخنی با خواننده	۷
مقدمه	۱۰
ایمان؛ بنیان مشترک ادیان توحیدی / قربان علمی	۱۲
مسئله‌شناسی روایت ذبح فرورد / ابراهیم در ادیان ابراهیمی / احمد مقری	۴۲
تناسخ در عرفان‌های نوظهور و تجسم امال / مال / اسلام / امرالله معین، عفت السادات قریشی	۶۶
بررسی تطبیقی منجی آخرالزمان در ادیان توحیدی / سعید سمعی فر	۹۵
مقایسه تطبیقی آیین مرگ در بین مسلمانان و زرتشتیان و بررسی تأثیرپذیری از یکدیگر / عباس مسیحی، زهرا حق پرست	۱۱۴
بررسی تطبیقی شفاعت‌کنندگان در الهیات شیعی و مسیحی / محمدرضا حق شناس، قربان علمی	۱۴۰
حکمت‌های مشترک بین قرآن و تورات / پروین مصطفوی	۱۵۹
مناسبت میان اسماء الهی و آسمان‌ها در طریقت قتالا و سنت اسلامی / ابراهیم رضایی، جعفر شانظری	۱۸۱
نگاه جنسیتی به دین از منظر ادیان توحیدی / حسین هاشم‌زاده	۱۹۸
هویت زن در داستان آفرینش آدم (ع) در قرآن و عهدین / عباس اشرفی، فاطمه محرمی	۲۲۰

۶ مجموعه مقالات ششمین همایش بین‌المللی ادیان توحیدی

- ۲۳۳ بررسی تطبیقی حجاب در اسلام مسیحیت و زرتشت / حمزه‌علی بهرامی
- ۲۵۷ کنکاشی بر جایگاه زنان در اندیشه متفکران ایران و فرانسه / اکرم آیتی، مریم منوچهری
- مقایسه استفاده شهید مظهری از حکمت متعالیه و اتین ژیلسون از فلسفه آکوناس در جهت تحکیم
۲۷۹ خداواری / علیرضا آیتی، طیبه فریدون‌پور
- مناظرات و مباحثات فیما بین علمای شیعه و موبدان زرتشتی در دوره صفویه و رهنمودهایی برای عصر
حاضر با تأکید بر کتاب شارستان / عباس مسیحی، مریم خزائی ۲۹۷
- ۳۲۸ بررسی تطبیقی آداب معاشرت در قرآن و عهد قدیم / مریم اعظم‌پور
- ۳۴۳ مثبت‌اندیشی از منظر ادیان توحیدی / زهرا حقیقیان
- ۳۷۱ رویکرد اسلام و مسیحیت نسبت به خشونت / مرطاط رایو، بینی / ناصر جدیدی، محمد اقبال قاضی
- ۴۰۲ القيم الأخلاقية المشتركة بين الأديان السماوية في التعامل مع البيئة / سمیه حسنعلیان
- ۴۱۸ .. علمی قربان / Monotheistic Religions and the protection of the Environment

سخنی با خواننده

اصفهان در پیشینه تاریخی خویش، سکونت‌گاه پیروان ادیان الهی و آسمانی (زرتشت، یهود، مسیحیت و اسلام) بوده است و اکنون نیز افزون بر مزیت‌ها و برجستگی‌های فراوان اقلیمی، گردشگری، فرهنگی، اقتصادی و هنری افتخار دارد در کنار مساجد پرشکوه اسلامی، تجلی‌گاه آتشکده، کلیساهای فراموش‌شده و کلیساهای فراوانی باشد که بسیاری از آن‌ها هنوز زنده و پررونقند و این شهر آسمانی را به برتری بین‌الادیانی بدل ساخته و مزیتی دیگر را بر مزایای پرشمار آن افزوده‌اند.

این فرصت بی‌بدیل در امتداد پیشینه در - سال اصفهان به عنوان الگوی همزیستی معنوی و مسالمت‌آمیز پیروان ادیان توحیدی، چشم‌اندازی روشن را پیش روی اندیشه‌وران ادیان و نیز مدیران دانشور استان نهاد تا حرکتی خجسته و پربر را بر این بستر پی ببرزند. تشکیل دبیرخانه ادیان توحیدی به ریاست فاضل اندیشمند حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حبیب‌رضا ارزانی (رئیس وقت دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان) به آغاز این حرکت مبارک بود؛ حرکتی که به مدد الهی اصفهان را به کانون معنوی ادیان تبدیل خواهد کرد و از ظرفیت بین‌المللی این شهر فرصتی ویژه را در گستره جهانی قرار خواهد نهاد تا پیام الهی و جهان‌شمول دین به گونه‌ای سزامند به تمام جهان مخابره شود.

پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان، ضمن پاسداشت این حرکت مبارک، تلاش‌های عالمانه اندیشه‌وران ادیان را در این زمینه ارج نهاده و همت خویش را در راستای توسعه و تعالی مباحث بین‌الادیانی که نمونه‌ای از آن در این نوشتار تقدیمتان گردیده، به کار خواهد بست.

بر خود فرض می‌دانم از مراکز مشارکت‌کننده در ششمین همایش بین‌المللی ادیان توحیدی: نهاد ریاست جمهوری، وزارت امور خارجه، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، انجمن صابین مندائی ایران، انجمن کلیمیان ایران، انجمن زرتشتیان ایران، شورای خلیفه‌گری ارامنه، کلیسای شرق آشوری، آیسسکو، جامعه‌المصطفی‌العالمیه، دانشگاه ادیان و مذاهب، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، انجمن جامعه‌شناسی ایران، دانشگاه اصفهان، دانشگاه پیام نور استان اصفهان، دانشگاه آزاد اسلامی استان اصفهان، استانداری اصفهان، شهرداری اصفهان، صدا و سیما، مرکز اصفهان، شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی اصفهان، و بیش از همه، دفتر تبلیغات اسلامی اصفهان صمیمانه قدردانی نمایم.

همکاری عالمانه اعضای محترم شورای علمی همایش: حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر احمد واعظی (رئیس دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی)، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای سید محمد ادیب‌آل‌علی (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور اصفهان)، جناب آقای دکتر ابوبکر ابراهیمی ترکمان (رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حبیب‌رضا ارزانی (عضو هیأت علمی گروه ادیان پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان)، سرکار خانم دکتر اعظم پرچم (عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان)، جناب آقای سالم چحلی (رئیس انجمن صابین مندائی ایران)، جناب آقای دکتر علی محمد حلمی (رئیس مرکز گفتگوی ادیان سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی)، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر جعفر شانظری (عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان)، جناب آقای دکتر عباس صدری (رئیس دفتر منطقه‌ای آیسسکو - تهران)، جناب آقای دکتر سید محمد امین قانع‌راد (رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران)، جناب آقای مهرداد قدردان (کارشناس مذهبی انجمن زرتشتیان ایران) و رؤسای محترم پنل‌های تخصصی همایش نیز شایسته تقدیر است.

همچنین لازم می‌دانم مراتب سپاس خویش را به رؤسای محترم بخش‌های مختلف همایش: جناب آقای محمدرضا خراسانی‌زاده (مدیر اجرایی دبیرخانه ادیان توحیدی و رئیس کمیته سخنرانان)، آقایان عبدالرسول احمدیان و محمدجواد شفیعیان (مدیران اجرایی پنل‌های تخصصی)، جناب آقای مجید جعفریان (مدیر کمیسیون‌های علمی)، جناب آقای یداله جنتی (رئیس کمیته انتشارات)، آقایان محمد بهارلو و احسان مشکگلانی (رؤسای کمیته پشتیبانی و مالی)، جناب آقای حامد اهتمام (رئیس کمیته اطلاع‌رسانی و تبلیغات)، جناب آقای حسین قدرخواه (رئیس کمیته تشریفات)، آقایان سعید خانی و علی‌اکبر صافی (رؤسای کمیته نظارت و ارزشیابی)، جناب آقای ع. ا. زینلی (رئیس کمیته حراست) و تمامی همکاران معزز در دفتر تبلیغات اسلامی آذربایجان، با تلاش خستگی‌ناپذیر در برگزاری همایش نقش آفرینی کردند، ابراز نمایم.

باشد که این تلاش ماندگار بهتر از پیش به بار نشیند و مایه سربلندی بیش از پیش فعالیت‌های فرهنگی حوزه ادیان شود.

فربرز، اردان مفرد

رئیس پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان

و دبیر اجرایی ششمین همایش بین‌المللی ادیان توحیدی

دی‌ماه ۱۳۹۴

مقدمه

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم - شعبه اصفهان در چارچوب رسالت سازمانی، سالیانی است بخشی از تلاش‌های پژوهشی و علمی و فرهنگی خویش را معطوف فعالیت‌های بین‌الادیبی نموده است که حاصل آن همدلی بیشتر جامعه مؤمنان و هم‌اندیشی پژوهشگران ادیان در راستای ساماندهی علمی بین‌الادیانی بوده است. نقطه عطف این تلاش مبارک، تشکیل دبیرخانه ادیان توحیدی، رساله ۱۳۸۹ با ریاست و مسئولیت دفتر تبلیغات اسلامی و حکم استاندار وقت اصفهان بود.

این دبیرخانه با حمایت مدیران دانشوران استان اصفهان و با مشارکت و حضور فعالانه اعضای دبیرخانه (مسلمانان، زرتشتیان، کلیسائی، صابین، آشوریان و ارامنه) و شخصیت‌های برجسته دینی و معنوی و نیز نهادهای علمی و فرهنگی ملی و استانی روزبه‌روز بالنده‌تر و پویاتر فعالیت‌هایش را گسترش داد. برگزاری همایش‌های استانی، ملی و بین‌المللی در چارچوب اساسنامه و با رویکرد مشترکات بین‌الادیانی، بخش مهمی از این فعالیت‌ها را تشکیل داده است.

در همین راستا، در پی برگزاری سه نشست فصلی به صورت تمهیدی، ششمین همایش بین‌المللی ادیان توحیدی در دستور کار دبیرخانه قرار گرفت. موضوع محوری همایش، «ادیان توحیدی و مسائل دینی جهان معاصر، با رویکرد فرهنگی» و با پنج موضوع فرعی: ۱- مفهوم‌شناسی و مطالعات نظری؛ ۲- مطالعات تطبیقی؛ ۳- مطالعات حقوقی؛ ۴- مناسبات و کارکردها؛ ۵- فرصت‌ها و چالش‌ها، انتخاب گردید.

این همایش در روزهای ۱۵ و ۱۶ بهمن ۱۳۹۳ با حضور سران و هیئت‌های نمایندگی

رسمی ادیان توحیدی و شرکت‌کنندگان داخلی و خارجی برگزار شد که روز نخست ویژه بخش علمی و تخصصی و ارائه مقالات برگزیده بود و روز دوم و پایانی، به سخنرانی سران هیئت‌ها، مهمانان ویژه و دبیران علمی و اجرایی همایش اختصاص داشت.

در این همایش، از مجموع ۲۰۶ مقاله ارسالی و پس ارزیابی نهائی، تعداد ۹۹ مقاله در قالب پنج مجلد با عناوین یادشده با همت و تلاش اداره نشر پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان آماده و تقدیم محضر دانشوران و علاقه‌مندان شده است.

در پایان، بر خرد فرض می‌دانم از تمام عزیزانی که در کمیته‌های علمی و اجرایی همایش با دبیرخانه همکاری داشتند، به ویژه نمایندگان محترم ادیان، رئیس و کارکنان محترم پژوهشکده مطالعات اسلامی اصفهان، به ویژه فضلی ارجمند جناب آقای فریبرز راهدان مفرد، رئیس پژوهشکده و در اجرایی همایش و جناب آقای یدالله جنتی مدیر اداره نشر، و دیگر نهادهای مشارکت‌کننده در همایش و اعضای معزز دبیرخانه صمیمانه سپاسگزاری نمایم.

بیب، ضا ارزانی

رئیس دبیرخانه ادیان توحیدی و دبیر علمی

ششمین همایش بین‌المللی ادیان توحیدی